

KUDA BUX

AMERIKAI MAGYAR VILÁG

1975 Szept. 21.

A TÜZÖNJÁRÓK MEGOLDATLAN TITKA

Írta: SIMA FERENC

Vajon trükkön alapszik-e a tűzönjárás? A tűzönjárók preparálják-e a lábukat? Megégetik-e egyáltalán a bőrfelületet? Egzaltált állapotba kell-e jutni a tűzönjáráshoz? A hamu szigetelő réteget képez-e a parázs felületén és így mentesíti-e a lábat az összeégéstől? A tűzönjárás érzés-teleníti-e a lábat? A talp bőrének keménysége-e a titka az égéstől való mentességnek? Gyorsan kell-e végigrohanni a tűzön vagy lehet an-dalogni is?

Sima Ferenc

Ilyen kérdésekre próbált választ találni, az egyébként csukott könyvből bekötött szemmel is olvasni tudó, Kuda Bux hindu fakir tűzönjáró-képességét kivizsgáló orvosbizottság a 30-as években, Budapesten. A multkoriban megígértem olvasóinknak, hogy erről a vizsgálatról külön cikkben emlékezem meg.

Indiában minden év kora tavaszán bemutatják a tűzönjárást. Egy ilyen szertartásról a Pesti Napló külön tudósítója számolt be, éppen Kuda Bux budapesti tartózkodása idején.

„Az emberek ezrei tolongtak az Umbilott hindu templom szomszédságában tegnap délután, hogy lássák a különös vallási ceremóniát, a triminit, vagyis a tűzönjárást. Európaiak és hinduk taszigáltak egymást, hogy jobban lássanak. Hat tonna fát használtak fel a parázshoz, amelyen az „élő hittel hívők” jártak, de a lábukon semmi nyomot sem hagyott a tűz, ámbár a paraszak fehéren izzottak. A ceremónia már reggel megkezdődött. A hat tonna fát hatalmas máglyán égették el. Tizenegy óra körül olyan vadul lobogott a tűz, hogy közeledni se lehetett felé. A hinduk, akik a tűzönjárásra készültek, szakadatlanul imádkoztak. Észre sem vették a lármás tömeget, mely

Kuda Bux

folytonosan körülöttük tolongott. Kilenc férfi és egy nő vett részt a tűzönjárásban, valamennyien idősebbek voltak. A tömeg lassan vallásos lázba esett. Aztán megérkezett a főpap, majd a parazsat hosszú piszkálóvasak segítségével elsimitotta. A szutrik, vagyis a tűzönjárók is odavonultak és körüljárták a gödröt. Majdnem ájult állapotban voltak, és az asszonyt kivéve, mindannyiuknak a hátába és karjaiba ezüst horgok voltak tűzve, a horgokon pedig sulyok lógtak. Ekkor lassan átmentek a parázson. Lábuk belesüppedt a fehérén izzó parázsba. Arcukon semmi jele sem látszott fájdalomnak, de a szemük olyan volt, mintha hipnotikus transzban lettek volna. Néhányszor megismételték a parázson való átkelést. Majd amikor befejezték, kivették testükből a horgokat. Többen is megnéztük a lábukat, de a legcsekélyebb égési sebet sem találtuk rajtuk. Volt köztünk egy orvosprofesszor is, aki nem tudta magyarázatát adni a látottaknak. A szutrik husa, amit a horgok összeszurkáltak, a horgok kihuzása után nem vérzett és néhány perc múlva a sebhelyek is teljesen eltűntek. A tűzönjárók lábát szemmel láthatóan nem preparálták és semmilyen kenőcsöt nem alkalmaztak."

Igy szólt az indiai tudósítás. De térjünk vissza Kuda Buxhoz, akinek tűzönjáró-képességét a válogatott szakorvosok speciális bizottsága vizsgálta meg Budapesten, előttünk, a sajtó kiküldöttei előtt. A bizottság legelőször megröntgenezte Kuda Bux lábait, hogy megállapíthassák, ha valami fémsóval vagy nehezebb anyaggal preparálták volna a talpait. De ilyenminék nyomát sem találták. Ezt követően megmérték a talp hőmérsékletét, amely normális volt. Majd meggyújtották a jó két mázsányi tűzifát. Másfél óráig tartott, amíg ez a hatalmas mennyiség parázssá válto-

zott. Kuba Bux ekkor kipróbálta a tüzet. Kijelentette, hogy minden rendben halad, csak még nem égett el egészen a fa és nincs még elég parázs. Nem sokkal később azután megállapította, hogy a tűz „remek”. Sőt, hogy végképp kipróbálja a tűz minőségét, még meg is evett egy darab parazsat és azt is kitűnőnek találta. Ekkor a tuskók már fehéren izzó paráztömeggé váltak, úgyhogy alig lehetett egy-két másodpercig a közelükben maradni. Az odadobott papir egy pillanat alatt hamuvá lobbant.

Kuba Bux hosszú fekete kabátot vett fel mutatványa megkezdése előtt. A kabátot, sőt nadrágját is megvizsgálták, hogy nincs-e benne elrejtve valami

vegyszer vagy más preparáció. Semmit sem találtak. Kuba Bux mostmár a tűzhöz közeledett. Gondosan elseperte a hamut a parázsról. Ebből következett, hogy a hamu mint szigetelő réteg, nem játszik szerepet a tűzönjárásban. Sőt Kuda Bux, a röntgenzemű ember, jobban szereti a fehéren izzó parazsat.

Ekkor elindult. Jó tiz lépést tett, nem túl lassan, de nem is gyorsan. Egy vállalkozószellemű ujságíró-társunk ekkor kijelentette, hogy maga is megpróbálja a tűzönjárást. Bár a jelenlevő orvosok ezt nem tanácsolták neki, mi, kartársai is mindenképpen le akartuk beszélni; ő gyorsan levetette cipőjét és hariznyáját, két lépést tett a tűzben és felordítva kiugrott a parázból. Kuba Bux közben a mellén karbafont kezekkel, arcizomrándulás nélkül valami tiz percig sétált fel és alá a parázon. Kollégáinknak pedig néhány perc

mulva hólyagok képződtek a talpán és látni lehetett, hogy csunyán összeégette a lábait. A kihivott mentők vitték el a kórházba.

A szakorvosok bizottsága végülis ezt a véleményt hozta nyilvánosságra a sajtó útján: „Kétségtelen, hogy Kuda Bux a tűzön járt és az is igaz, hogy nem égette meg magát, megállapítottuk, hogy nincs szüksége hamurétegre a parázs felett és nem kell egzaltált állapotba kerülnie a tűzönjáráshoz. Kuda Bux olyan nyugodtan sétált a parázon, mintha csak egy szobában járkált volna. Semmi csalást nem tudtunk felfedezni a mutatónyban és lehetetlen volt a lábak bármiféle preparálása. Az is megdőlt mint feltevés, hogy a bőr keménysége óvja meg a tűzönjárót, mert Kuda Bux lábának a bőre egészen puha. Feltehető, hogy különös módon kell rakni a lábakat, hogy így a bőr minél kisebb felület érintkezzék a tűzzel. Kuda Bux esetében azonban nem ez látszik legvalószínűbbnek, hanem a roppant erős önszuggessziója.”

A tűzönjárás titka tehát végeredményben megoldatlan maradt.

Kuda Bux a XX. század legelesebb hindu fakirja volt. Alkalmilag még visszatérek mint szemtanu egy harmadik, szintén megmagyarázhatatlan mutatónyára is.

